

Кратък коментар на Закона за рибарството и аквакултурите /ЗРА/ и последните промени към него.

ЗРА е създаден с цел да регулира ползването и стопанисването на водни обекти с оглед използването им за стопански и любителски риболов и отглеждането на аквакултури. Основният замисъл на закона е да регулира по такъв начин горните дейности, че да бъде опазени и увеличени рибните ресурси в България и тяхното устойчиво развитие. Това се цели и с последните промени в закона от м. ноември, в който се разграничават и регулират по-детайлно стопанският и любителски риболов. Тези промени влизат в сила от 01.01.2006г.

1. За тези цели в ЗРА се въвежда понятието рибностопански обекти и в.чл.3 се изяснява. Тъй като този член от закона е важен ще го цитирам изцяло:

“Чл.3. (1) Рибностопански обекти са: 1. естествени води и водни обекти - по смисъла на Закона за водите; вътрешните морски води, териториалното море, прилежащата зона, континенталният шелф и изключителната икономическа зона на Черно море и българският участък на р. Дунав - по смисъла на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България; всички останали реки и стари речни корита, крайморските, крайдунавските и вътрешните езера и блата; 2. изкуствени водни обекти - язовирите, бентовете и изравнителите, каналите, баластриерните водоеми, хидропарковете, технологичните водоеми на електрическите централи и на други индустриални предприятия или земеделски стопанства;

3. специализирани обекти за стопански риболов и аквакултури - даляни, воли, тони, басейни и други съоръжения, изградени за тази цел.

(2) Рибните ресурси в рибностопанските обекти по ал.1 се ползват от физически и юридически лица при условията и по реда на този закон и на Закона за водите, както следва:

1. за стопански и любителски риболов се ползват българският участък на р. Дунав, вътрешните морски води, териториалното море и изключителната икономическа зона в Черно море, крайдунавските и крайморските езера и блата;

2. за любителски риболов се ползват и вътрешните езера и блата, реките и старите речни корита, баластриерните водоеми, бентовете и изравнителите, гребните канали хидропарковете и язовирите;

3. и обектите по ал.1, т.2 и т.3 се ползват за стопански риболов и аквакултури; същите обекти могат да се ползват и за любителски риболов при условия и по ред, определени от лицето което притежава разрешително за стопански риболов или от регистрираните по чл. 25 лица.”

Цитираният текст е след измененията. Важното в този текст е че изяснява какво всъщност е рибностопански обект и кой може да го ползва и за какво. Показателно е, че за стопански риболов и аквакултури могат да се ползват само изкуствени обекти, а не и естествените такива по т.1. Нещо повече: с измененията на ЗРА от м. ноември забранени за стопански риболов са и всички язовири с национално значение изброени в Приложение 1 към Закона за водите. А това са: 1. Александър Стамболийски; 2. Асеновец; 3. Ахелой; 4. Батак; 5. Беглика; 6. Бели Лом; 7. Белмекен; 8. Боровица; 9. Въча; 10. Георги Трайков; 11. Голям Беглик; 12. Горни Дъбник; 13. Домлян; 14. Доспат; 15. Дяково; 16. Еница; 17. Жребчево; 18. Ивайловград; 19. Искър; 20. Йовковци; 21. Калин; 22. Камчия; 23. Карагьол; 24. Кокаляне; 25. Копринка; 26. Кричим; 27. Кула; 28. Кърджали; 29. Малко Шарково; 30. Огняново; 31. Огоста; 32. Панчарево; 33. Порой; 34. Пчелина; 35. Пясъчник; 36. Рабиша; 37. Розов кладенец; 38. Сопот; 39. Срекенска бара; 40. Студен кладенец; 41. Студена; 42. Съединение; 43. Тича; 44. Тополница; 45. Тошков

чарк; 46. Тракиец; 47. Христо Смирненски (Янтра); 48. Чаира; 49. Широка поляна; 50. Ясна поляна; 51. Ястребино;

Другите изкуствени водоеми, в зависимост от собственика им и предназначението им могат да се ползват и само за стопански риболов. За любителски риболов режима на ползването им – най-вече зоните, се определя от собственика им или лицето, на което е преотстъпено ползването им.

2. Една от основните промени от м.ноември е, че се въвежда възможността Министъра на земеделието и горите да възлага на сдружения на любителите-риболовци “управлението на рибните ресурси във водните обекти по чл.3,ал.1, т.2”, т.е. изкуствените водностопански обекти. Същото могат да правят и общините за обектите общинска собственост. И за извършване на любителски риболов в тези обекти освен риболовен билет се изисква и членска карта в съответното сдружение. Сдруженията ще определят реда и зоните където да става любителския риболов, ще имат право и на контрол чрез “риболовни надзиратели”, които ще имат право да налагат санкции и да отнемат вещите – предмет на нарушение, т.е. „уловената риба и другите водни организми, както и уредите, средствата и приспособленията, с които те са уловени се отнемат в полза на държавата”. Интересното е, че когато любителският риболов е организиран от такова сдружение в предоставен му водоем, риболовците не са длъжни да спазват разпоредбите на чл. 24, ал.1-5 – за броя въдици, които могат да се ползват, маломерките и общото количество риба което може да се задържи. Също така в тези обекти не важи и забраната за риболов през периода на хвърляне на хайвера.

3. Тук е мястото да кажа и какви са тези сдружения. Съгласно чл. 11 любителите риболовци могат да се сдружават в териториални сдружения, които могат да се обединяват на регионално и национално ниво. На национално ниво сдружението може да е само едно, тъй като статут на национално се признава на сдружение, в което членуват повече от половината от общия брой на любители риболовци с годишен билет за риболов. Водностопански обекти могат да се предоставят за управление и на териториални и регионални сдружения в съответния регион, а не само на националното. По този начин държавата делегира част от правомощията си на дружествата - да стопанисват рибните запаси в определени водоеми, да определят реда за любителски риболов в тях и следователно да контролират дали се спазва този ред. Според мен по този начин се цели да има повече проверки и по-строг ред и в тези водоеми контрола да е от организацията която го стопанисва, а не от инспекторите на ИАРА. Един вид самоконтрол, а държавата да контролира самото дружество на което е отдаден водоема. Още повече, че в закона изрично са записани правомощията на риболовните надзиратели, назначени от дружествата.

4. Промяна, която е хубава за някои колеги риболовци е, че вече е разрешено задържането при улов и на до 50 бр. раци или жаби. Остава си забранта за улов на речни и вече и каменни /поточни/ раци. Вече са изписани и латинските им наименования за да няма обърквания. Обаче пък друга промяна постановява, че любителския риболов на пъстървови риби е разрешен само през светлата част на денонощието и то само през събота неделя и почивните дни. Забраната за нощен риболов си остава.

5. При организирането и провеждането на състезания ИАРА вече ще следи за спазването на разпоредбите на закона, правилата и програмата на състезанието. В текста на закона се говори за спортни състезания, нищо не се споменава ако състезанията са на любителски принцип и поради това може да се приеме, че в този случай ИАРА не би трябвало да се намесва.

6. Билетите за любителски риболов вече се отпечатват от ИАРА и се разпространяват от звената ѝ, от лесничествата и от риболовните сдружения. Вече

може да се издават и билети за по-кратък срок – седмица, месец, 6 месеца или година. Дава се възможност на хората с увреждания да получават безплатен билет за любителски риболов, а жените над 60 г. и мъжете над 65г. да го закупуват на половин цена. Следва министъра на земеделието и горите да издаде наредба, която да уреди тезивъпроси, както и новият ред за издаване на билетите. До влизането в сила на наредбата билетите се издават и презаверяват по досегашния ред.

7. В последните промени на закона се уточнява кой има право да проверява любителите риболовци – това са Инспекторите по риболовен надзор. В закона са описани и правомощията им. Най важните са, че имат право да проверяват билетите, да задържат и отвеждат нарушителите с неустановена самоличност, да конфискуват вещите с които е извършено нарушението и естествено да съставят актове при констатирано нарушение. Както споменах по-горе тези правомощия, с изключение на задържането имат и риболовните надзиратели назначени от риболовните сдружения в управляваните от тях водоеми.

8. Може би трябваше в началото, но тук ще цитирам и разпоредбите на ЗРА, които определят понятията стопански и любителски риболов:

“26. "Риболов" е поставянето на разрешени уреди и средства във водата за улов на риба и други водни организми, изваждане на улова от водата, неговото пренасяне и превозване.

27. "Риболов - любителски" е улов на риба и други водни организми, извършван от физически лица за развлечение и отдых или със спортно-състезателен характер, организиран по определени за това правила.

28. "Риболов - стопански" е улов на риба и други водни организми, извършван в определените за това обекти с разрешени уреди и средства, с цел продажба на продукцията на пазара и реализиране на доход, независимо от това дали дейността се извършва постоянно, сезонно или временно.”

9. По важните изменения на глобите касаещи любителския риболов:

1. Глобата за риболов без билет се увеличава на от 50 до 200 лв.;

2. Който лови пъстъргови в забраненото време по чл. 24, ал.5 – глоба от 100 до 300 лв.

3. Ако се лови във водоем отдаден на сдружение без билет и членска карта на сдружението – глоба от 100 до 300 лв.;

4. Който извършва любителски риболов извън водните обекти и зони з любителски риболов, се наказва с глоба от 100 до 500 лв.;

5. За риболов със забранени уреди – глоба от 500 до 1500 лв.;

6. За риболов и задържане на маломерки – глоба от 300 до 600 лв.;

7. За риболов и задържане на речни раци – горната глоба.

Това са променените глоби . За другите нарушения при любителск риболов се запазват старите глоби.

Тодор Грозданов
адвокат